Volda kommune

Vår referanse: 26/3385 26/18682
Saksbehandlar: Tor Halvar Flacké Botnen
Dato: 17.11.2026

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
188/26	Formannskapet	24.11.2026
	Kommunestyret	

Fastsetting av betalingssatsar for renovasjon og slam 2027

Samandrag:
Kommunestyra i Volda og Ørsta vedtek årleg renovasjons- og slamgebyra for komande år, etter tilråding frå representantskapet i Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS (VØR). Representantskapet i VØR gjorde i møte 27. oktober 2026, sak 10-26, samrøystes vedtak om å tilrå følgjande gebyrsatsar for 2027:

- **Renovasjonsgebyr:** Standard renovasjonsgebyr er føreslege auka med 2,5 %, frå kr 5 324 til kr 5 460 inkl. mva. Dette utgjer ein auke på kr 136 per år. Dei andre tenestetypane vert regulerte høvesvis i samsvar med standardgebyret, medan mindre enkelttenester kan ha andre prisendringar.

- **Slamgebyr:** Gebyret for den vanlegaste tankstorleiken med tømming kvart andre år er føreslege fastsett til kr 1 864 inkl. mva. Dette er ein auke på kr 44 samanlikna med 2026, tilsvarande om lag 2,5 %. Mindre enkelttenester kan ha andre prisendringar.

Den føreslegne gebyrauken er lågare enn den generelle prisutviklinga. Konsumprisindeksen auka med 3,4 % frå september 2025 til september 2026.

VØR har hatt ei positiv økonomisk utvikling gjennom 2025 og 2026. Selskapet har likevel framleis høg gjeld og utfordringar knytte til likviditeten.

Etter formannskapet si handsaming av saka vert prislista lagt ut til høyring før kommunestyret gjer endeleg vedtak.

Formannskapet 24.11.2026

Behandling:

Votering

Tilrådinga frå kommunedirektøren vart einstemmig vedtatt.
Stemte for parti: AP (2 stemmer), SP (2 stemmer), H (2 stemmer), FrP (1 stemme), SV (1 stemme), KrF (1 stemme)

FSK - 188/26 Vedtak
Formannskapet si innstilling til kommunestyring:

1. Med heimel i § 34 i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forureining og om avfall vedtek kommunestyret dei satsane for renovasjons- og slamtenester i Volda og Ørsta for 2027 som er gitt i prislista i VØR sin økonomiplan.
2. Vedtaket i punkt 1 er gjort under føresetnad av at gebyrsatsane vert vedtekne likt i både Volda og Ørsta kommunestyre.

Kommunedirektøren si tilråding:

1. Med heimel i § 34 i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forureining og om avfall vedtek kommunestyret dei satsane for renovasjons- og slamtenester i Volda og Ørsta for 2027 som er gitt i prislista i VØR sin økonomiplan.
2. Vedtaket i punkt 1 er gjort under føresetnad av at gebyrsatsane vert vedtekne likt i både Volda og Ørsta kommunestyre.

Saksopplysningar:
Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS er eigd med 50 % av kvar av kommunane. Selskapet har fått delegert kommunane sine oppgåver etter § 30 i forureiningslova om å syte for innsamling av hushaldsavfall.

To viktige prinsipp er styrande for tenesta: at forureinar skal betale, og at tenestene skal utførast til sjølvkost. Det inneber at tenestene skal innrettast slik at den som produserer mest avfall, skal betale mest. Sjølvkostprinsippet inneber at kostnadene med tenestene skal dekkjast gjennom gebyra og ikkje subsidierast av eigarkommunane eller andre aktørar.

I tillegg til hushaldsrenovasjon organiserer VØR tømming av slamavskiljarar på vegner av Volda og Ørsta kommunar. Også dette er ei sjølvkostteneste.

Eigarstyringa i VØR skjer gjennom representantskapet, som er samansett av fire representantar frå kvar av kommunane. Representantskapet handsamar budsjett, økonomiplan og framlegg til betalingssatsar, medan det er kommunestyra som gjer dei endelege vedtaka om renovasjons- og slamgebyra. Dette følgjer av den lokale renovasjonsforskrifta §§ 10 og 17.

Drifta i VØR er påverka av krav frå styresmaktene, miljøomsyn, abonnentane sine behov og økonomiske rammer. Mellom anna medfører nasjonale krav i avfallsregelverket og aukande CO_2-avgift på avfall til forbrenning kostnader som må dekkjast gjennom drifta og gebyra.

Framlegget til betalingssatsar for 2027
Gebyrinntektene utgjer ein vesentleg del av VØR sine samla inntekter. I framlegget til budsjett for 2027 er denne delen 85 %, mot 87 % i 2026.

Styret i VØR handsama saka 28. september 2026, medan representantskapet handsama saka 27. oktober 2026. Representantskapet vedtok samrøystes tilrådinga frå styret.

Renovasjonsgebyr
Standard renovasjonsgebyr er føreslege fastsett til kr 5 460 inkl. mva. Dette er ein auke på kr 136 samanlikna med 2026, tilsvarande 2,5 %. Dei andre tenestetypane vert regulerte høvesvis i samsvar med standardgebyret. Mindre enkelttenester kan ha andre prisendringar.

Den føreslegne auken er i samsvar med økonomiplanen frå året før. VØR legg til grunn at den vidare gebyrutviklinga vil vere på nivå med eller lågare enn den generelle prisstiginga.

Slamgebyr
Slamgebyret for den vanlegaste tankstorleiken med tømming kvart andre år er føreslege fastsett til kr 1 864 inkl. mva. Dette er ein auke på kr 44 frå 2026, tilsvarande om lag 2,5 %.

Meirverdiavgifta på vatn- og avløpstenester vart redusert til 15 % frå 1. juli 2025.

VØR har gjennomført vesentlege gebyraukar på slamområdet dei siste åra. Bakgrunnen er mellom anna kostnader knytte til opprydding etter tidlegare komposteringsforsøk med avløpsslam i 2021 og 2022. Desse kostnadene skal dekkjast av abonnentane, og inndekkinga har gått over fleire år.

Den føreslegne auken på 2,5 % for 2027 er i samsvar med økonomiplanen frå året før.

Samanlikning med prisutviklinga

Konsumprisindeksen auka med 3,4 % frå september 2025 til september 2026. Den føreslegne gebyrauken på 2,5 % er dermed lågare enn den generelle prisstiginga.

Til samanlikning aukar Søre Sunnmøre Reinhaldsverk IKS renovasjonsgebyret med 2,5 % for 2027. Standardgebyret deira ligg kr 340 over VØR sitt gebyr. VØR har om lag same prisnivå som Attvin AS på Nordre Sunnmøre.

Det er likevel skilnader i vilkår og tenesteinnhald mellom selskapa, og prisane kan difor ikkje samanliknast direkte utan at dette vert teke omsyn til.

Økonomisk status i VØR
VØR kom i ein krevjande likviditetssituasjon i 2024 etter store investeringar i nytt anlegg på Melsgjerdet. Investeringane førte til auka gjeld og høgare faste driftskostnader.

Det vart sett i verk fleire tiltak for å styrkje økonomien i selskapet. Tiltaka har hatt positiv effekt, og den økonomiske utviklinga som vart registrert i 2025, har halde fram gjennom 2026.

Selskapet har redusert kostnadene til løn og levering av avfall, samstundes som det no vert betalt minimumsavdrag på gjelda. Gjeldsnivået er framleis høgt, og nedbetalinga går difor relativt sakte.

Økonomirapportane gjennom 2026 syner at selskapet ligg noko framom budsjettmåla. Sjukefråværet har også vore lågt, med eit legemeldt fråvær på 3–4 %. Dette har positiv effekt på kapasiteten og driftskostnadene.

Dei betra økonomiske resultata gjer det mogleg å gjennomføre nødvendige vedlikehaldstiltak som tidlegare har vore utsette.

Likviditeten er likevel ikkje fullt ut tilfredsstillande. Selskapet har framleis eit kortsiktig likviditetslån, sjølv om behovet er vesentleg redusert.

På bakgrunn av den økonomiske utviklinga og dei overordna krava til avfallsbransjen tilrår administrasjonen og styret i VØR ein gebyrauke på 2,5 %, noko som er litt lågare enn den generelle prisstiginga.

Investeringar i økonomiplanperioden
VØR legg opp til eit avgrensa investeringsomfang i økonomiplanperioden 2027–2030.

Miljøstasjonen i Torvmyrane 29 i Hovden har behov for tilpassingar og vedlikehald, og delar av dette arbeidet er planlagt gjennomført i økonomiplanperioden.

Samla investeringsramme for 2027 er på 3,15 mill. kr, medan investeringsramma for heile økonomiplanperioden er 26,6 mill. kr.

Selskapsavtalen gir ei låneramme på 130 mill. kr. Ifølgje VØR er denne ramma tilstrekkeleg dersom det ikkje oppstår uføresette krav eller hendingar.

Representantskapet i VØR handsama også strategi- og handlingsplanen for 2027–2030 i møte 27. oktober 2026.

Vidare handsaming og høyring
Kommunestyra i Volda og Ørsta har mynde til å fastsetje renovasjons- og slamgebyra, medan representantskapet vedtek budsjettet og økonomiplanen for selskapet.

Sidan gebyrinntektene utgjer ein vesentleg del av inntektsgrunnlaget, er det viktig at vedtaka i dei to eigarkommunane er likelydande og i samsvar med dei økonomiske føresetnadene i VØR sitt budsjett.

Dersom kommunestyra ønskjer å fastsetje andre satsar enn dei representantskapet har tilrådd, må saka leggjast fram for representantskapet til ny handsaming.

Etter handsaming i formannskapet vert prislista lagt ut til høyring før kommunestyret gjer endeleg vedtak 17.12.2026.

Vurdering og konklusjon:
Kommunedirektøren viser til at VØR har hatt ei positiv økonomisk utvikling gjennom 2025 og 2026. Tiltaka som er sette i verk for å betre økonomien, har gitt resultat, men selskapet har framleis høg gjeld og utfordringar knytte til likviditeten.

Den føreslegne auken i renovasjons- og slamgebyra på 2,5 % er lågare enn den generelle prisstiginga og i samsvar med føresetnadene i økonomiplanen frå året før.

Kommunedirektøren vurderer at framlegget til gebyrsatsar tek omsyn til både den økonomiske situasjonen i selskapet og behovet for å halde gebyrutviklinga på eit moderat nivå for abonnentane.

Kommunedirektøren rår difor til at Volda kommunestyre sluttar seg til framlegget frå representantskapet i VØR om fastsetjing av renovasjons- og slamgebyr for 2027.

Etter formannskapet si handsaming vert prislista lagt ut til høyring før kommunestyret gjer endeleg vedtak.

Likestillingsmessige sider ved saka: ikkje vurdert
Konsekvensar for folkehelsa: ikkje vurdert
Miljøkonsekvensar: ikkje vurdert
Økonomiske konsekvensar: ikkje vurdert
Beredskapsmessige konsekvensar: ikkje vurdert
Konsekvensar for barn og unge: ikkje vurdert
Har eldreråd, råd for personar med funksjonsnedsetting og ungdomsråd fått saka til uttale?
Nei

Rune Sjurgard
Kommunedirektør

Utskrift av endeleg vedtak: